

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

<i>підготовки</i>	здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня
<i>галузі знань</i>	01 Освіта / Педагогіка
<i>спеціальності</i>	014 Середня освіта
<i>предметної спеціальності</i>	014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)
<i>спеціалізації</i>	014.022 Німецька мова та зарубіжна література
<i>освітньо-професійної програми</i>	Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література

Силабус нормативного освітнього компонента «**ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА**» підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література), спеціалізації 014.022 Німецька мова та зарубіжна література, за освітньо-професійною програмою Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література

Розробник: **Близнюк Людмила Миколаївна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри німецької філології, доцент

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Зубач О.А.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри німецької філології

протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри німецької філології:

доц. Зубач О.А.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність, спеціалізація, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) 014.022 Німецька мова та зарубіжна література Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література Бакалавр	Нормативний
Кількість годин/кредитів 180 /6		Рік навчання: 3
		Семестр: 6
		Лекції: -
		Семінарські: -
ІНДЗ: -		Самостійна робота: 168 год.
	Консультації: 12 год.	
		Форма контролю: залік
Мова навчання		німецька, українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Близнюк Людмила Миколаївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології
Контактна інформація	Моб. тел. +380 50 141 25 93
	luda_blysnjuk@ukr.net
	bluzniuk.luda@vnu.edu.ua
Дні занять	Розклад занять: https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
	Усі запитання щодо курсу можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі, а також через чат

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Педагогічна практика з німецької мови є обов'язковим компонентом професійної підготовки освітньо-професійної програми, складовою частиною освітніх компонентів за професійним спрямуванням. Педагогічну практику здобувачі освіти проходять упродовж шести тижнів відривом від освітнього процесу.

Базами проведення практики є заклади загальної середньої освіти, спеціалізовані школи з вивчення іноземних мов, ліцеї, гімназії м. Луцька, Волинської та інших областей (за наявності Договору). Педагогічну практику здобувачі освіти проходять у 5-9 класах після того як вони отримали теоретичні фахові, психолого-педагогічні та соціально-гуманітарні знання. За час проходження педагогічної практики здобувачі освіти отримують досвід педагогічної діяльності. Специфікою педагогічної практики є те, що її успіх залежить від організованої та злагодженої роботи деканату, керівника практики від кафедри, групових керівників-методистів від кафедр факультету, дирекції шкіл, гімназій та ліцеїв, відповідальних за роботу зі студентами-практикантами вчителів, а також від самих студентів-практикантів.

Безпосереднє навчально-методичне керівництво та виконання програми практики здійснює *керівник практики від факультету (кафедри)*. Факультетський (кафедральний) керівник зобов'язаний погоджувати з керівниками базових шкіл, ліцеїв, гімназій проведення практики, разом з деканатом складати проект наказу про розподіл здобувачів освіти по місцях практики і про призначення групових керівників-методистів, організувати та проводити разом з груповими керівниками настановчі конференції з виробничої педагогічної практики, контролювати проходження практики, надавати методичну допомогу здобувачам освіти щодо складання індивідуальних планів та оформлення документації. Упродовж практики керівник від кафедри подає у навчальний відділ університету фінансову і звітну документацію.

Групові керівники-методисти призначаються кафедрами факультету з числа досвідчених НПП, які добре знають роботу середніх навчальних закладів. Їх обов'язками є: керівництво шестигодинним робочим днем студентів-практикантів; разом з вчителями шкіл планування навчальної роботи студентів-практикантів; надання методичної допомоги у плануванні, проведенні та аналізі уроків; присутність на залікових заняттях, їх аналіз та оцінювання. В кінці практики груповий керівник разом з учителем німецької мови та класним керівником класу, у якому працював студент-практикант проводить підсумки й оцінює роботу студента-практиканта. *Директор школи* своїм розпорядженням зараховує студентів на практику і призначає відповідальних вчителів німецької мови для роботи з ними, проводить інструктаж з охорони праці та техніки безпеки.

Студенти-практиканти на період практики входять до складу педагогічного колективу, тому вони зобов'язані дотримуватись правил внутрішнього розпорядку школи, виконувати розпорядження директора, його заступників і керівника практики. Студенти-практиканти мають право користуватися бібліотекою, навчальними посібниками, комп'ютерною технікою, що знаходяться в кабінеті німецької мови. З усіма питаннями, що виникають у ході практики, вони звертаються до керівника практики від факультету (кафедри), а також до групових керівників-методистів, та вчителя німецької мови у ЗЗСО.

2. Пререквізити та постреквізити

Педагогічна практика є важливою ланкою у професійній підготовці фахівця для роботи в закладах освіти. Практика інтегрується з освітніми компонентами, які вивчаються згідно навчального плану: педагогікою, психологією, методикою навчання німецької мови в закладах загальної середньої освіти, охороною життя і здоров'я учасників освітнього процесу, психологією, психолого-педагогічною практикою.

До **постреквізитів** відносимо педагогічну практику з німецької та англійської мов та атестаційний іспит, курсові роботи.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою педагогічної практики з німецької мови є закріплення та поглиблення теоретичних знань та компетенцій, отриманих здобувачами освіти у процесі вивчення теоретичних освітніх компонентів циклу загальної та професійної підготовки, практичних навичок за обраною освітньою програмою, а також збір матеріалу для виконання курсових робіт та комплексного кваліфікаційного іспиту, підготовка здобувачів освіти до реалізації професійних функцій (комунікативно-навчальної, розвиваючої, виховної, естетичної, конструктивно-плануючої, організаторської) вчителя німецької мови, забезпечуючи їх необхідними знаннями та вміннями організації навчально-педагогічного процесу в закладах середньої освіти, з теорії та практики викладання німецької мови, розвиваючи методичні вміння та вміння самостійного методичного дослідження.

Основними завданнями педагогічної практики з німецької мови є:

- формування у студентів-практикантів уміння проводити уроки німецької мови з використанням сучасних методів та прийомів навчально-пізнавальної діяльності.
- розвиток у студентів – практикантів уміння здійснювати виховну роботу на базі вивчення німецької мови.
- формування вміння проводити науково-дослідну роботу.
- виховання у здобувачів освіти стійкого інтересу до професії вчителя, потреби в педагогічній самоосвіті.
- свідоме застосування студентами-практикантами теорії навчання у практичній діяльності, усвідомлення її професійної значущості.
- формування та розвиток професійних навичок та вмінь.
- розвиток у студентів-практикантів уміння здійснювати самоконтроль, самоаналіз і об'єктивну самооцінку своєї педагогічної діяльності.
- ознайомлення з сучасним етапом навчально-виховної роботи у школі, передовим педагогічним досвідом.
- вироблення творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності.

Методи: практичний метод, спостереження, метод аналізу, метод контролю та самоконтролю, частково-пошуковий, метод портфоліо, проектування професійних ситуацій.

Проходження педагогічної практики сприяє також тому, що здобувачі розвинули такі *soft skills*, як: комунікативні та проєктувальні навички, критичне мислення, вміння комплексно підходити до проблеми, лідерські та організаторські якості, командна робота, самоорганізація, самодисципліна і самоконтроль, тайм менеджмент, створення предметно-розвивального середовища, бажання вчитися і постійно розвиватися.

4. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні володіти такими компетентностями:

4.1. Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з філології та наук про освіту, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК 4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК 5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

ЗК 10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК 2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК 3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК 4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами англійської, другої іноземної мов та зарубіжної літератури та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК 5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК 6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК 7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ФК 8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК 9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ФК 10. Здатність застосовувати досягнення сучасної методичної і філологічної наук, освітніх концепцій у процесі навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в закладі загальної середньої освіти.

ФК 11. Здатність проектувати педагогічну діяльність, володіти професійно-методичною компетентністю для планування і проведення занять з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ФК 12. Здатність використовувати ефективні шляхи формування мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетентностей школярів у процесі навчання іноземної мови.

ФК 13. Здатність застосовувати практичні навички моделювання, конструювання освітнього процесу і змісту іншомовної підготовки для проведення навчальних занять та позакласних заходів з іноземної мови та зарубіжної літератури у ЗЗСО, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

ФК 14. Здатність визначати комунікативну, пізнавальну, номінативну, емоційно-експресивну та інші функції мови, характеризувати мовні та мовленнєві одиниці у порівнянні з одиницями рідної мови.

ФК 16. Здатність дотримуватися сучасних норм іноземної мови в усній та писемній професійній та міжособистісній комунікації з урахуванням комунікативної ситуації та комунікативного завдання відповідно до етичних і моральних норм поведінки, прийнятих в іншомовному середовищі.

Результати навчання:

ПРН 1. *Відтворює* основні концепції та принципи педагогіки і психології; *враховує* в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

ПРН 2. *Демонструє* вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

ПРН 3. *Називає і аналізує* методи цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; *класифікує* форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 4. *Здійснює* добір і *застосовує* сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично *оцінює* результати їх навчання та ефективність уроку.

ПРН 5. *Вибирає* відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; *аналізує* динаміку особистісного розвитку учнів, *визначає* ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ПРН 6. *Називає і пояснює* принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

ПРН 7. *Демонструє* знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), *оперує* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

ПРН 8. *Генерує* обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПРН 9. *Застосовує* сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

ПРН 10. *Демонструє* володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

ПРН 11. *Виявляє* навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, *пояснює* необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

ПРН 12. *Аналізує* власну педагогічну діяльність та її результати, *здійснює* об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ПРН 13. *Демонструє* знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН 14. *Застосовує* на практиці знання про лінгвістичні, психологічні, дидактичні основи навчання іноземної мови і зарубіжної літератури та шляхи формування компетентностей учнів.

ПРН 15. *Вміє* складати конспекти уроків різних типів, у тому числі для проведення у дистанційному режимі.

ПРН 16. *Обирає* педагогічні технології, методи і прийоми навчання, а також методи тестування відповідно до цілей і завдань навчання і контролю з урахуванням конкретного педагогічного контексту.

ПРН 17. *Оцінює* ефективність навчальних матеріалів та вміє адаптувати їх до конкретного освітнього контексту.

ПРН 18. *Уміє* здійснювати міжкультурну комунікацію і долати міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються, а також знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.

ПРН 19. *Характеризує* тенденції, етапи і особливості літературного процесу країн у різні епохи, визначає світоглядно-естетичну специфіку літературних течій і напрямів; *аналізує* твір за його ознаками і в контексті епохи, *називає* жанрові особливості твору, оперуючи термінологією.

ПРН 20. *Демонструє* володіння іншомовною комунікативною компетентністю відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти в усіх видах усного і писемного спілкування.

ПРН 21. *Доводить* конкретними прикладами зв'язок між розділами мовознавства і одиницями різних рівнів системи мови, *пояснює* мовний і мовленнєвий матеріал, *вміє* сам і *навчає* учнів користуватися словниками різних типів.

ПРН 22. *Аналізує, коментує, реферує і перекладає* тексти різних стилів і тематики, демонструючи лексичну, граматичну і стилістичну компетентності.

ПРН 23. *Уміє* критично опрацьовувати джерела і здійснювати самостійний науковий пошук, у тому числі і з використанням емпіричних методів.

ПРН 24. *Демонструє* здатність критично оцінювати вітчизняний і закордонний навчальний досвід, власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність і вибудовувати стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

V. Політика оцінювання

Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, навчальної етики та корпоративної культури, толерантно та з повагою ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися графіку проведення та термінів складання усіх видів робіт, передбачених навчальним планом, повідомляти методистів про його зміни, бути організованим і сумлінним, нести особисту та колективну відповідальність, без вагань звертатися до викладача-методиста за консультаціями у разі потреби.

Перед проходження педагогічної практики керівник практики від кафедри разом з керівником від бази практики ознайомлює здобувачів з метою і завданнями практики; проводить інструктаж ЗО з охорони праці та техніки безпеки видами робіт та критеріями їх оцінювання; з політикою оцінювання та перескладання; з особливостями рейтингової системи; з політикою відвідування та проведення уроків з принципами академічної доброчесності; з особливостями отримання різних видів освіти.

За об'єктивних причин, наприклад, в умовах карантинних обмежень або ж хвороби здобувача (чи здобувача з особливими потребами), працевлаштування, міжнародного стажування, за умови певних сімейних обставин тощо, здобувач може оформити індивідуальний план і навчання у такому випадку відбувається за погодженим графіком з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до [Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки](#)).

Освітній процес та контроль його результатів здійснюється згідно з [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки](#).

Проходження педагогічної практики регулюється [Положенням про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Педагогічна практика проводиться в декілька етапів.

На **початковому етапі** (3 дні) педагогічної практики (*пасивна практика*) студент-практикант здійснює таку діяльність:

- 1) знайомиться із організаційною структурою закладу загальної середньої освіти, освітньої організації; статутом закладу, де визначені мета і основні завдання, організаційно-правові засади діяльності й організації навчально-виховного процесу;
- 2) вивчає навчальні плани та аналізує програми з німецької мови; отримує уміння і навички розробляти навчальну та робочу програми з обраної дисципліни, складати тематичний план серії уроків; уміння розробляти тестові завдання; складати контрольні завдання та запитання до кожної теми уроку;
- 3) складає індивідуальний план роботи студента-практиканта на весь період педагогічної практики;
- 4) відвідує уроки вчителів, засвоює основні педагогічні прийоми та методи подання навчального матеріалу; уміння використовувати відведений час для пояснення основних аспектів запропонованих тем; уміння будувати відносини з учнями;
- 5) складає план позакласної роботи, відвідує позакласні заходи, бере участь у їх аналізі (не менше двох заходів);

На **основному етапі** (*активна практика*) педагогічної практики студент-практикант здійснює таку діяльність:

- 1) самостійно проводять уроки німецької мови (не менше 10 уроків за весь період практики) різних типів із застосуванням різноманітних методів і використання різних форм організації навчальних занять); отримує практичні навички педагогічного досвіду; уміння поєднання теорії з практикою; навички оцінювання знань учнів; уміння виявляти ініціативу; навички раціональної поведінки в стосунках з учнями;
- 2) відвідує та бере участь в обговоренні уроків, проведених студентами-практикантами;
- 3) проводить виховну роботу відповідно до плану класного керівника (за час виробничої педагогічної практики з німецької мови студент готує та проводить не менше двох позакласних заходів);
- 4) бере участь в роботі предметного гуртка в школі;
- 5) проводить роботу з батьками учнів (участь у підготовці і проведенні батьківських зборів, відвідування учнів вдома);
- 6) проводить індивідуальну виховну роботу з учнями.

На **заключному етапі** педагогічної практики здобувач освіти виконує таку роботу:

- 1) готує звітну документацію та здає її керівникам педагогічної практики для перевірки й оцінювання в перший день виходу на заняття в університеті;
- 2) захищає свій звіт із педагогічної практики на звітній конференції в університеті.

Основним методом контролю є підсумковий звіт, в якому здобувач освіти систематизує отриманий навчальний та виробничий досвід. Здобувачам освіти рекомендовано вести журнал самоаналізу педагогічної діяльності. Підсумковий контроль здійснює вчитель-методист від навчального підрозділу з урахуванням обсягу та якості виконаних практичних завдань, планів-

конспектів уроків з німецької мови, аналізу відвіданого уроку колеги-практиканта та самостійно проведеного залікового уроку, а також на основі звіту керівника практики на базі навчального закладу.

До **початку практики** здобувачі освіти одержують консультації щодо оформлення всіх необхідних документів; інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки від керівника практики закладу вищої освіти, необхідні документи (щоденник та індивідуальне завдання тощо). Також керівник практики повідомляє здобувачам про систему звітності з практик, прийняту на кафедрі. Прибувши на базу практики здобувачі освіти повинні подати керівникові бази (освітньої організації) щоденник, дотримуватись прийнятого на базі практики режиму та регламенту роботи, правил виробничої санітарії, охорони праці, техніки безпеки з обов'язковим проходженням інструктажів (вступного та на кожному конкретному місці праці).

Компонент	Критерії оцінювання	Ваговий коефіцієнт (%) або бал
Поточний контроль		
1. Робота вчителем німецької мови	Сплановано та проведено 10 уроків німецької мови	20 б. (10 б. – оцінює вчитель-методист від бази практики, 10 б. – оцінює методист від навчального закладу)
	Сплановано та проведено позакласний захід німецькою мовою (наприклад, екскурсія в музей, вікторина, інсценізація твору, тощо), оформлення сценарію	10 б. (5 б. – оцінює вчитель-методист від бази практики, 5 б. – оцінює методист від навчального закладу)
2. Робота класним керівником	Сплановано та організовано виховний захід українською мовою, оформлення сценарію	10 б. (5 б. – оцінює вчитель-методист від бази практики, 5 б. – оцінює методист від навчального закладу)
Модульний контроль		
3. Підсумковий звіт з практики	Звіт на основі портфоліо, що містить виконані завдання:	Всього 40, з них:
	1) підсумковий звіт у щоденнику практики (ведення щоденника)	10 б. – оцінює методист від навчального закладу
	2) 10 конспектів уроків з навчально-методичними матеріалами	10 б. – оцінює методист від навчального закладу
	3) проведення й конспект відкритого уроку (разом із аудіо-візуальними матеріалами) та його самоаналіз	10 б. – оцінює методист від навчального закладу
	4) аналіз відвіданого уроку колеги здобувача-практиканта	10 б. – оцінює методист від навчального закладу
4. Захист практики	1) характеристика бази практики (презентація +портфоліо)	10 б. (оцінює комісія по захисту практики від навчального закладу)
	2) критичний виклад отриманого досвіду (звіт).	10 б. (оцінює комісія по захисту практики від навчального закладу)

VI. Підсумковий контроль

Керівник практики від навчального закладу (університету) узгоджує з адміністрацією бази практики фактичний термін практики, склад груп студентів, які проходять практику, отримує інформацію щодо стану охорони праці та протипожежної безпеки та інші організаційні питання.

У підсумковому звіті практикант коротко аналізує власне навчальне й педагогічне портфоліо (профіль класу, що містить опис класу, його специфіку, інклюзивні особливості, тощо; перелік тем конспектів уроків; аналізує зібрані навчально-методичні матеріали; конкретизує проведення підсумкового відкритого уроку на основі відгуку керівника наставника, методиста бази практики та практиканта колеги; надає опис результатів позакласного заходу з німецької та виховного заходу з української мови; узагальнює набутий досвід та уточнює перспективи та напрямки з подальшої діяльності з метою оптимізації педагогічної діяльності.

Уроки здобувач освіти проводить згідно календарного плану та узгоджує з вчителем-методистом з німецької мови на базі практики. Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми практики та дотримання заздалегідь погоджених термінів подачі документації.

Загалом студент-практикант може набрати за виробничу педагогічну практику 100 балів, розподіл яких подано в таблиці нижче:

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всіма видами навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Політика щодо академічної доброчесності

За час проходження педагогічної практики здобувачі вищої освіти повинні керуватися принципами академічної доброчесності відповідно до [Кодексу академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#) та виконувати передбачені силабусом теоретичні та практичні завдання, розробляти фрагменти уроків, планувати та проводити уроки, вести портфоліо, дидактизувати матеріали, тощо самостійно. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

За умови виникнення конфліктних ситуацій, здобувач освіти та викладач керуються [Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт 5 «Врегулювання конфліктів у навчальному процесі».

ДОДАТОК-РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В УМОВАХ КАРАНТИНУ

Залежно від епідемічної ситуації проходження практики здобувачами освіти може відбуватися на засадах змішаного навчання.

1. Якщо у закладі загальної середньої освіти відбувається очне навчання й немає застережень адміністрації щодо прийняття здобувачів на практику, вона може відбуватися в звичайному режимі з отриманням протиепідемічних вимог.
2. Якщо ЗЗСО навчається дистанційно (окремі класи на ізоляції), здобувачі освіти відвідують та проводять власні уроки дистанційно з використанням рекомендованих МОН платформ (наприклад, Google Classroom, Zoom).
3. Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися педагогічної етики на всіх етапах виробничої педагогічної практики з німецької мови, уважно ставитися до потреб здобувачів освіти та їхньої інформаційної підтримки.
4. Керівник практики від закладу освіти зобов'язаний надавати здобувачам освіти консультації в дистанційному режимі, обговорювати алгоритм навчання та перевіряти результати проведеної дистанційної роботи, зафіксовані на електронних носіях та надіслані у відповідний термін.
5. Здобувач освіти зобов'язаний інформувати свого керівника від навчального закладу про зміни формату навчання, надавати звітність у електронній формі для погодження та затвердження, дослухатися до порад, працювати над зауваженнями та робити висновки.
6. Портфоліо та щоденник виробничої та навчальної практики в умовах дистанційного навчання можуть бути подані в електронному вигляді.

Здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування, практика за кордоном). Процес зарахування врегульований Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.

Додаток А

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну педагогічної практики здобувачі освіти подають керівнику практики письмові матеріали за результатами виконання обраних і узгоджених із керівником практики завдань:

- письмовий звіт про виконання індивідуального плану педагогічної практики оформляється кожним здобувачем окремо згідно наданої схеми;
- оформлений з усіх розділів щоденник практики, підписаний керівником від бази практики;
- повний конспект одного уроку німецької мови з ескізами допоміжних засобів навчання;
10 конспектів уроків з навчально-методичними матеріалами;
- конспекти позакласних заходів (німецькою мовою (1 захід), українською (1 захід));
- характеристику-відгук за підписом керівника практики з освітньої організації завірену печаткою.

Звіт рекомендується готувати впродовж усього періоду практики, при підготовці тексту необхідно дотримуватися вимог чіткого викладу матеріалу, логічності, стислості й точності тексту, обґрунтованості висновків і пропозицій.

Для оформлення письмового звіту наприкінці педагогічної практики відводиться 5 днів. Звіт перевіряється, оцінюється і затверджується керівниками практик від бази (освітньої організації) і Університету.

У щоденнику здобувач освіти фіксує зміст роботи впродовж усього періоду проходження практики і вказує тривалість виконання того чи іншого виду роботи.

Загальна тривалість робочого дня студента-практиканта – 6 годин, що містить: відвідування уроків, спостереження за роботою вчителя бази практики, спілкування з учнями, підготовка матеріалів до уроків тощо.

Характеристика-відгук з місця проходження практики вписується у щоденник здобувача освіти, який візується керівником від бази практики та враховується при визначенні оцінки за практику керівником. У характеристиці подається перелік виконаної здобувачем роботи, визначається ставлення до виконання ним своїх обов'язків, виставляється оцінка за практику.

Після закінчення педагогічної практики проводиться захист проходження педагогічної практики, не пізніше як через 10 днів після її завершення, на якому здобувачі освіти звітують про проходження практики, роблять критичний аналіз своєї діяльності, методисти від кафедри повідомляють про успішність/неуспішність, сильні та слабкі сторони студента-практиканта, здійснюється аналіз якості виконання завдань практики й оформлення звітної документації і комісія виставляє бали за виробничу педагогічну практику. Остаточні підсумки практики підводяться у процесі захисту проходження педагогічної практики.

Комісія приймає залік у здобувачів освіти впродовж перших десяти днів після практики. Оцінка за практику вноситься в залікову-екзаменаційну відомість і в залікову книжку здобувача. У разі отримання негативної оцінки під час складання заліку здобувачу освіти надається можливість повторного складання заліку за умови доопрацювання звіту й індивідуального завдання. За умови отримання негативної оцінки з практики під час ліквідації заборгованості комісії здобувач освіти відраховується з університету.

Додаток Б

ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ЩОДЕННИК

Виробничої педагогічної практики з німецької мови

студента/-ки 3 курсу факультету іноземної філології денної форми навчання освітнього рівня **бакалавр** спеціальності **014 Середня освіта**, предметної спеціальності **014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)**, спеціалізації **014.022 Німецька мова та зарубіжна література**, освітньо-професійної програми **Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література**

_____

(прізвище, ім'я, по-батькові студента/-ки)

Бази практики _____

(назва)

Керівник практики від кафедри німецької філології

_____

(посада, прізвище та ініціали)

Керівник практики від бази практики _____

_____

(посада, прізвище та ініціали)

Термін практики: з «_____» _____ 20_ р. по «_____» _____ 20_ р.

Наказ № _____ від _____ 20__ р.

ГРАФІКИ ЗАЙНЯТОСТІ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ
ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ В _____ № _____

№	Назви робіт						
		1	2	3	4	5	6
1.	Пасивна практика: ознайомлення з базою практики						
2.	Ознайомлення з графіком роботи ЗЗСО і класу, де ЗО проходить практику						
3.	Зустріч з директором школи, завучем, класним керівником						
4.	Зустріч з учителем НМ						
5.	Ознайомлення з навчальним матеріалом з НМ для класу						
6.	Відвідування уроків НМ і спостереження за колективом здобувачів освіти						
7.	Активна практика: Написання планів-конспектів для 10 уроків НМ						
8.	Підготовка наочних матеріалів для уроків НМ						
9.	Консультація з вчителем, узгодження планів-конспектів						
10.	Проведення 10 уроків НМ						

11	Перевірка домашніх, самостійних, контрольних робіт здобувачів освіти						
12	Позакласний захід німецькою мовою						
13	Виховний захід українською мовою						
14	Відвідування уроків колег-практикантів						

Всього уроків для відвідування _____

Підпис ЗО _____

Вчитель НМ _____

Методист кафедри _____

СПОСТЕРЕЖЕННЯ

Спостереження уроків німецької мови, проведених вчителем, в _____ класі/-ах

Дата	Клас	Тема уроку	Коментар

ДОДАТКОВІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯКІ ВИКОНУВАЛИСЯ НА БАЗІ ПРАКТИКИ

Дата	Клас	Вид діяльності	Стан виконання	Коментар

ВІДГУК ВЧИТЕЛЯ- КЛАСНОГО КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ

від ЗЗСО про ставлення студента-практиканта до виконання всіх завдань практики (спостереження, методична робота, позакласна робота)

ВИСНОВОК/ РЕКОМЕНДАЦІЯ

Педагогічна практика оцінюється на « _____ »

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

ВІДГУК ВЧИТЕЛЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

від ЗЗСО про ставлення студента-практиканта до виконання всіх завдань практики (спостереження, підготовку та проведення уроків, методична робота, позакласна робота)

ВИСНОВОК/ РЕКОМЕНДАЦІЯ

Педагогічна практика оцінюється на « _____ »

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

ВИСНОВОК КЕРІВНИКА ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ КАФЕДРИ НІМЕЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Вид роботи	Кількість балів	Висновок керівника практики
Планування та проведення 10 уроків НМ	20 балів (10 б. – оцінює вчитель-методист від бази практики, 10 б. – оцінює методист від навчального закладу)	
Планування та проведення позакласного заходу німецькою мовою і оформлення сценарію	10 балів (5 б. – оцінює вчитель-методист від бази практики, 5 б. – оцінює методист від навчального закладу)	
Планування та проведення виховного заходу українською мовою і оформлення сценарію	10 балів (5 б. – оцінює вчитель-методист від бази практики, 5 б. – оцінює методист від навчального закладу)	
Всього за поточний контроль	40 балів	
Підсумковий звіт з практики	10 балів (оцінює методист від навчального закладу)	
10 планів-конспектів уроків з педагогічними матеріалами	10 балів (оцінює методист від навчального закладу)	
Проведення і конспект відкритого уроку (разом із аудіо-візуальними матеріалами) та його самоаналіз	10 балів (оцінює методист від навчального закладу)	
Аналіз відвіданого уроку колеги-практиканта	10 балів (оцінює методист від навчального закладу)	
<i>Захист практики:</i> характеристика бази практики	10 балів (оцінює комісія по захисту практики від навчального закладу)	
критичний виклад отриманого досвіду	10 балів (оцінює комісія по захисту практики від навчального закладу)	
Всього за модульний контроль	60 балів	
ВСЬОГО	100 балів	

ПІДСУМКОВИЙ ЗВІТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Відвідано уроків з німецької мови у вчителя _____, у колеги-практиканта _____; проведено додаткових видів діяльності зі здобувачами освіти _____; перевірено самостійних / контрольних робіт _____; домашніх завдань _____.

1) Опишіть специфіку класу (кількість здобувачів освіти, інклюзивні особливості, індивідуальні потреби здобувачів освіти

---

2) Які етапи уроків, проведених вчителем, були проведені найбільш успішно і чому?

---

3) Які професійні знання та вміння здобули під час виробничої педагогічної практики з німецької мови? _____

---

4) Які методичні матеріали використовували для підготовки аудіо-візуальної й друкованої наочності?

---

5) Які мультимедійні засоби використовували, з яким призначенням і чи були вони ефективними?

---

6) Які етапи проведення позакласного заходу німецькою мовою вважаєте найуспішнішими, а які варто доопрацювати? Чому?

6.1. _____
_____
_____

6.2. _____
_____
_____

7. Які етапи проведення виховного заходу українською мовою вважаєте найуспішнішими, а які варто доопрацювати? Чому?

7.1. _____
_____
_____

7.2. _____
_____
_____

8. З якими методичними чи педагогічними труднощами Ви зустрічались в процесі проходження виробничої педагогічної практики з німецької мови (підручники, робота зі здобувачами освіти, технічні засоби, тощо)?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

9. Які Ваші побажання і рекомендації щодо оптимізації проходження виробничої педагогічної практики з німецької мови (мовна і мовленнєва, методична, психологічна підготовка здобувачів освіти)?

_____
_____
_____
_____
_____

У. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Державний стандарт загальної середньої освіти : <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/derzhavniy-standart-bazovoi-serednoi-osviti> .
2. Закон України про повну загальну середню освіту від 16.01.2020 <https://ips.ligazakon.net/document/T200463?an=1>
3. Інформаційно-комунікаційні технології в педагогічній освіті: навчальний посібник / за наук. ред. О.М. Пехоти, Т.В. Тихонової. Миколаїв: Іліон, 2019. 252с.
4. Каплінський В.В. Методика викладання у школі. Навчальний посібник. К.: КНТ, 2017. 225с.
5. Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки. [Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#))
6. Мачинська Н.І., Сельтмах С.С. Сучасні форми організації навчального процесу у школі: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 180 с.
7. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5–9 класи (Англійська мова. Німецька мова. Французька мова. Іспанська мова): Наказ Міністерства освіти і науки України 07.06.2017 р. № 804. 113 с.
8. Навчальні програми, підручники та навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН: Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon>
9. Організація дистанційного навчання в школі : методичні рекомендації : Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf>
10. Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній і/та інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки. [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#)
11. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів ВНУ імені Лесі Українки. [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#)
12. Положенням про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки. https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/File/2024/11/2024-polozhennya_pro_praktyku-1.pdf
13. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: «А.С.К.», 2015. 192с.
14. Практикум з методики викладання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник / Бігич О.Б. та ін. / за ред. С.Ю.Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2016. 402.
15. Практикум з методики викладання німецької мови у середніх навчальних закладах: посібник. / кол. авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2017. 288 с.
16. Ружин К.М. Інтерактивна методика у контексті комунікативного підходу до навчання іноземної мови. Вісник ЗНУ. Філологічні науки. 2020. № 2. С. 126-132.
17. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: колективна монографія / С.Ю.Ніколаєва, Г.Е.Борецька, Н.В.Майер, О.М.Устименко, В.В.Черниш та ін. К.: Ленвіт, 2015. 444 с.

18. Funk Hermann, Kuhn Christina, Skiba Dirk, Spaniel-Weise Dorothea, Reiner E. Wicke. DLL 4. Aufgaben, Übungen, Interaktionen. München: Klett-Langenscheidt. Goethe-Institut. 2014. 184 S.
19. Rüdiger Grotjahn, Karin Kleppin. DLL 7. Prüfen, Testen, Evaluieren. München: Klett-Langenscheidt. Goethe-Institut. 2015. 176 S.
20. Karin Ende, Rüdiger Grotjahn, Karin Kleppin, Imke Mohr. DLL 6. Curriculare Vorgaben und Unterrichtsplanung. München: Klett-Langenscheidt. Goethe-Institut. 2013. 152 S.

Додаткова література

1. Близнюк Л. М., Козак А. В., Шостак У. В. Вивчення іноземної мови в часи пандемії: криза чи шанс. Науковий журнал «Інноваційна педагогіка». Випуск № 38. 2021. С. 102–105.
2. Близнюк Л. М., Сологуб Л. В., Марєєва Т. В. Методичні аспекти креативної діяльності викладача іноземної мови. «Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»): журнал 2022. № 6(11). 2022. 510 с.
3. Близнюк Л. М., Трушковська А. Д. Традиційний та дигітальний підходи до вивчення німецької лексики: методи та особливості. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: наук. журнал. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика». № 82. 2022. С. 150–155.
4. Людмила Близнюк, Ольга Гвоздяк, Тетяна Свіда-Сусіденко. Застосування міждисциплінарних зв'язків при вивченні німецької мови. Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Видавн. дім «Гельветика». 2023. Вип. 60. Том 1. 316 с. С. 218–222.
5. Близнюк Л. М., Кубрак А. -О. В. Розвиток навичок з мобільними застосунками та навчальними платформами. Науковий журнал «Інноваційна педагогіка». Випуск 59. 2023. С. 238–242.
6. Близнюк Л. М., Гість А. А. Перетворення помилок на можливості: формування нової культури реагування на помилки в новій українській школі. Науковий журнал «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка») Випуск № 9 (23) Київ: 2023. 685 с. С. 259–271.
7. Корень А. М., Близнюк Л. М. Психолого-педагогічні аспекти викладання німецької мови дітям з особливими потребами. Науковий журнал «Інноваційна педагогіка». Випуск № 65. Том 1. 2023. С. 67 – 70.
8. Alla Kozak, Lyudmyla Blyznyuk, Tetiana Knysh, Oksana Ivanashko, Kateryna Honchar Online Learning as a Tool for the Education System in the Context of Digitalisation. *Sciedu Press Journal of Curriculum and Teaching*. Vol. 12, No 2 (2023). P. 132–143.
9. L. Blyznyuk. Karikaturen im Deutschunterricht: Матеріали XXVII Міжнар. наук. -практ. конф. Асоціації українських германістів (25-26 вересня 2020 р.). Львів: ПАІС, 2020. С. 33–35.
10. L. Blyznyuk. Vorteile von Blended Learning auf einen Blick: Матеріали XXX Міжнар. наук. -практ. конф. Асоціації українських германістів (29-30 вересня 2023 р.). Львів: ПАІС, 2023. 184 с. С. 26–28.
11. Lyudmyla Blyznyuk. Grundschulbildung über die Grenze hinweg: Unterstützung geflüchteten ukrainischen Kinder: Матеріали XXXI Міжнар. наук.-практ. конф. Асоціації українських германістів (27-28 вересня 2024 р.). Львів: ПАІС, 2024. 208 с. С. 34–36

Інформаційні та інтернет-ресурси

1. <http://www.teacherjournal.com.ua> – Учительський онлайн журнал.
2. <http://metodportal.net> – Методичний портал. Спеціалізований ресурс, призначений для вчителів.
3. <http://osvita.ua> – освітній сайт для вчителів.
4. <http://ostriv.in.ua> – Острів знань
5. <http://www.konспект.org.ua> – матеріали на допомогу вчителю-практику.
6. <http://www.goethe.de/ins/ua/de/kie/lhr/mat/sdu.html>
7. www.cornelsen.de
8. www.hueber.de
9. www.klett.de